Matura 2027 z języka polskiego – poziom podstawowy. Arkusz próbny 4

Formuła 2023 · część pisemna

Czas pracy: **240 minut**

Liczba punktów: **60**

Imię i nazwisko: ..... Klasa: ..... Data: .....

INSTRUKCJA DLA ZDAJĄCEGO

1. Sprawdź, czy arkusz zawiera wszystkie strony. Ewentualny brak zgłoś nauczycielowi.
2. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz łącznie **240 minut** i sam decydujesz, ile czasu przeznaczysz na test, a ile na wypracowanie.
3. Czytaj uważnie teksty i polecenia. Odpowiedzi zapisuj w miejscach na to przeznaczonych.
4. W zadaniach zamkniętych wybierz jedną odpowiedź i otocz kółkiem jej literę. W zadaniach otwartych odpowiadaj pełnymi zdaniami, zgodnie z poleceniem.
5. Wypracowanie musi liczyć **co najmniej 300 wyrazów**.
6. Pisz czytelnie długopisem lub piórem z czarnym tuszem. Nie używaj korektora; błędny zapis przekreśl.
7. Podczas egzaminu nie wolno korzystać z żadnych słowników.
8. Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

Arkusz przygotowany zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi na rok 2027. Nie jest to arkusz CKE ani kopia arkusza z poprzednich lat.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Arkusz 1. Część 1. Test „Język polski w użyciu”

Zapoznaj się z tekstami 1. i 2., potem rozwiąż zadania 1–6. W odpowiedziach opieraj się wyłącznie na tekstach i formułuj je własnymi słowami, chyba że zadanie wymaga cytatu. Nie podawaj więcej odpowiedzi, niż wskazano.

Tekst 1. Pochwała śmiechu

[1] Mówi się, że śmiech to zdrowie, i trudno z tym przysłowiem dyskutować. Po serdecznym śmiechu łatwiej się oddycha, napięcie opada, a kłopoty wydają się mniejsze. Ale śmiech jest czymś więcej niż domowym lekarstwem. Łatwo zauważyć, że rzadko śmiejemy się w pojedynkę, a znacznie częściej w towarzystwie. Śmiech jest przede wszystkim sposobem porozumiewania się z innymi.

[2] Wspólny śmiech łączy ludzi szybciej niż długie rozmowy. Rodzinne anegdoty, powtarzane przy każdym święcie, tworzą poczucie, że jesteśmy „swoi”. Żart rzucony w porę rozładowuje napięcie w klasie, w pracy, a nawet podczas kłótni. Kto potrafi rozśmieszyć innych, zwykle szybciej zdobywa ich zaufanie, bo śmiech wysyła prosty sygnał: nie jestem twoim wrogiem.

[3] Śmiech pozwala też nabrać dystansu do tego, co trudne, a nawet straszne. W czasach, gdy nie wolno było otwarcie krytykować władzy, ludzie opowiadali sobie dowcipy polityczne; w Polsce Ludowej krążyły ich całe serie. Nie obaliły one systemu, ale pozwalały zachować poczucie godności: kto śmieje się z absurdu, ten nie daje mu sobą całkowicie zawładnąć.

[4] Śmiech od dawna miał też swoje miejsce w obrzędach i świętach. W czasie karnawału wolno było żartować z tego, co na co dzień budziło respekt: przebierańcy udawali możnych, słudzy odgrywali panów, a świat na kilka dni stawał na głowie. Taka zabawa nie burzyła porządku, lecz pozwalała rozładować napięcia i wrócić do codziennych obowiązków z lżejszym sercem.

[5] Od wieków śmiech bywa także lekarstwem na ludzkie wady. Rzymski poeta Horacy pytał w jednej z satyr, co właściwie przeszkadza, by mówić prawdę ze śmiechem. Tę myśl podjęli satyrycy i komediopisarze kolejnych epok. Molier wyśmiewał w swoich komediach skąpstwo, obłudę i pychę, a Ignacy Krasicki w satyrach i bajkach wytykał przywary szlachty i ludzi w ogóle. Widz, który śmieje się z Harpagona, może dostrzec w nim cząstkę siebie i – kto wie – trochę się poprawić.

[6] Najcenniejszy jest jednak śmiech z samego siebie. Człowiek, który potrafi zażartować z własnej pomyłki, łatwiej ją przyznaje i szybciej naprawia. Nie musi udawać nieomylnego, więc nie boi się porażki. Ludzie pozbawieni poczucia humoru bywają nie tyle poważni, ile sztywni: każde potknięcie traktują jak katastrofę, a każdą uwagę – jak atak.

[7] Siłę śmiechu docenia się nawet tam, gdzie na pozór nie ma powodów do żartów. Do szpitali dziecięcych przychodzą wolontariusze przebrani za klaunów, bo chwila wesołości pomaga małym pacjentom oswoić lęk przed badaniami i rozłąką z domem. Uśmiech nie leczy choroby, ale przypomina choremu, że nadal jest kimś więcej niż pacjentem.

[8] Nie wstydźmy się więc śmiechu i nie traktujmy go jak czegoś niepoważnego. Świat, w którym nikt się nie śmieje, nie byłby wcale mądrzejszy – byłby tylko smutniejszy i bardziej podejrzliwy. Śmiech należy do najprostszych sposobów okazania drugiemu człowiekowi życzliwości. Warto uczyć go dzieci tak samo jak uprzejmości: żartu, który rozluźnia atmosferę, uśmiechu, który dodaje otuchy, i dystansu do samego siebie, który pozwala przetrwać niejedną porażkę.

Tekst przygotowany do arkusza.

PIERWSZA ŁAWKA

Tekst 2.

Tekst 2. Śmiech z kogoś

[1] Szkolny korytarz, przerwa. Ktoś potyka się o własny plecak i upada na środku holu. Wybucha śmiech, ktoś wyciąga telefon. Dla świadków to zabawna chwila, o której zapomną przed dzwonkiem. Dla tego, kto leży na podłodze, to upokorzenie, które może pamiętać latami. Ten sam śmiech znaczy zupełnie co innego zależnie od tego, po której stronie się stoi.

[2] Francuski filozof Henri Bergson w eseju *Śmiech* z 1900 roku zauważył, że śmiech wymaga czegoś w rodzaju chwilowego znieczulenia serca. Śmiejemy się z cudzej niezdarności wtedy, gdy przestajemy współczuć; gdybyśmy naprawdę przejęli się bólem upadającego, nie byłoby nam do śmiechu. Bergson uważał też, że śmiech pełni ważną rolę w życiu społecznym: ośmiesza tych, którzy zachowują się inaczej niż reszta, i skłania ich, by się dostosowali. Jest więc czymś w rodzaju kary.

[3] Ludzie od dawna wiedzieli, jak dotkliwą karą jest ośmieszenie. Na rynkach dawnych miast stały pręgierze, przy których wystawiano winowajców na widok publiczny; ból fizyczny bywał mniejszy niż wstyd. Dziś rolę pręgierza przejął internet. Nagranie czyjejś wpadki czy złośliwy obrazek z podpisem mogą w ciągu godziny obiec tysiące telefonów, a ośmieszony nie ma żadnej możliwości, by je wycofać.

[4] Kto raz stał się bohaterem złośliwego żartu, często długo nosi go w sobie. Przezwisko nadane w pierwszej klasie potrafi przetrwać całą szkołę, a upokorzenie – odebrać odwagę, by zabrać głos na lekcji albo zaprosić kogoś na urodziny. Śmiejący się zwykle nie mają złych zamiarów. Po prostu nie widzą, że za ich zabawę płaci ktoś inny.

[5] Śmiech rzeczywiście buduje wspólnotę, ale często kosztem kogoś, kto do niej nie należy. Dowcipy o „innych" – mieszkańcach sąsiedniego regionu, cudzoziemcach czy ludziach o innym wyglądzie – dają śmiejącym się przyjemne poczucie, że są razem. Zarazem utrwalają krzywdzące stereotypy i uczą, że z niektórych wolno się naśmiewać. Taki żart rzadko bywa niewinny: powtarzany latami, sprawia, że ludzi zaczyna się oceniać nie po tym, jacy są, lecz po tym, co o nich mówią dowcipy.

[6] Nie chodzi o to, by przestać się śmiać. Warto jednak zadać sobie pytanie, z kogo się śmiejemy. Co innego śmiać się z kimś, a co innego – z kogoś. Satyra wymierzona w możnych, w ich pychę i nadużycia, ma zupełnie inną wagę niż kpina ze słabszego, który nie może się obronić. Śmiech skierowany w górę bywa odwagą, skierowany w dół – zwykłym okrucieństwem.

[7] Umiejętność śmiania się bez ranienia innych nie jest żadną cenzurą, tylko przejawem dojrzałości. Zanim więc parskniemy śmiechem, spójrzmy na tego, kto stoi po drugiej stronie żartu. Jeśli on także się śmieje, wszystko jest w porządku. Jeśli spuszcza wzrok, żart przestał być żartem – stał się sposobem na to, by poczuć się lepszym kosztem kogoś słabszego.

Tekst przygotowany do arkusza.

Zadanie 1. (0–2) Na podstawie tekstów *Pochwała śmiechu* i *Śmiech z kogoś* Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1. W obu tekstach wskazano, że śmiech może łączyć ludzi we wspólnotę.	**P**	**F**
2. Według autora tekstu 1. dowcipy polityczne pozwalały ludziom zachować poczucie godności.	**P**	**F**
3. Autor tekstu 2. uważa, że każdy śmiech jest przejawem okrucieństwa.	**P**	**F**

Zadanie 2. (0–1) Na podstawie akapitu 2. tekstu 2. wyjaśnij, dlaczego według Henriego Bergsona śmiech może być rodzajem kary.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 3. (0–1) Rozstrzygnij, czy autorzy obu tekstów tak samo oceniają śmiech jako sposób wpływania na zachowanie innych ludzi. Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do każdego z tekstów.

Rozstrzygnięcie: ……

Uzasadnienie: ……

Zadanie 4. (0–1) Wyjaśnij, na czym polega przenośne użycie wyrazu *pręgierz* w zdaniu „Dziś rolę pręgierza przejął internet" (tekst 2., akapit 3.).

Zadanie 5. (0–1) Które zdanie najtrafniej oddaje stanowisko autora tekstu 1.? Zaznacz właściwą odpowiedź, wybraną spośród podanych A–D.

A. Śmiech ma dużą wartość, bo zbliża ludzi, pomaga znosić trudności i przyjmować własne słabości.

B. Śmiech jest zawsze nieszkodliwy, więc nie trzeba się zastanawiać, z czego się śmiejemy.

C. Śmiech jest przede wszystkim sposobem na zachowanie zdrowia fizycznego.

D. Śmiech pomagał ludziom głównie w obalaniu niesprawiedliwych rządów.

Zadanie 6. (0–4) Napisz na podstawie obu tekstów notatkę syntetyzującą na temat: rola śmiechu w relacjach między ludźmi. Twoja wypowiedź powinna liczyć 60–90 wyrazów.
Uwaga: oceniana będzie także poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Arkusz 1. Część 2. Test historycznoliteracki

Zadanie 7. (0–2) Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

Księga Psalmów – Psalm 8

1 Na koniec za prasy, Psalm Dawidowi.

2 Panie, Panie nasz! jakóż dziwne jest imię twoje po wszystkiéj ziemi; albowiem wyniosła się wielmożność twoja nad niebiosa.

3 Z ust niemówiątek i ssących uczyniłeś doskonałą chwałę dla nieprzyjaciół twoich, abyś zepsował nieprzyjaciela i mściciela.

4 Albowiem oglądam niebiosa twoje, dzieła palców twoich: księżyc i gwiazdy, któreś ty fundował.

5 Cóż jest człowiek, iże nań pamiętasz? albo syn człowieczy, iże go nawiedzasz?

6 Uczyniłeś go mało co mniejszym od Aniołów, chwałą i czcią ukoronowałeś go.

7 I postanowiłeś go nad dziełami rąk twoich: podałeś wszystko pod nogi jego.

8 Owce i woły wszystkie, nad to i zwierzęta polne.

9 Ptastwo niebieskie, i ryby morskie, które się przechodzą po ścieżkach morskich.

10 Panie, Panie nasz! jakoż dziwne jest imię twoje po wszystkiéj ziemi.

Objaśnienia: *na koniec za prasy* – dawna wskazówka dla wykonawców psalmu; *dziwne* – tu: godne podziwu; *wielmożność* – wielkość, majestat; *niemówiątek* – niemowląt; *zepsował* – tu: pokonał; *fundował* – założył, umocnił; *nawiedzasz* – otaczasz troską; *podałeś pod nogi* – poddałeś władzy; *ptastwo* – ptaki.

Księga Psalmów, Psalm 8 (całość), przekład Jakuba Wujka (wyd. 1923), tekst według Wikiźródeł; pisownia oryginału (*ę* – dawna litera, czytaj jak *e*) (domena publiczna).

7.1. (0–1) Które zdanie najtrafniej oddaje obraz człowieka w Psalmie 8? Zaznacz właściwą odpowiedź, wybraną spośród podanych A–D.

A. Człowiek jest mały wobec ogromu nieba, a jednak Bóg obdarzył go godnością i władzą nad stworzeniem.

B. Człowiek jest nędzny i słaby, a jego życie mija szybko jak cień.

C. Człowiek dorównuje Bogu, bo sam stworzył świat, w którym żyje.

D. Człowiek jest tylko jednym ze zwierząt i niczym się wśród nich nie wyróżnia.

7.2. (0–1) Wyjaśnij, jaką funkcję pełni powtórzenie tego samego wezwania do Boga w wersecie 2. i w wersecie 10.

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 8. (0–1) Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

Jan Andrzej Morsztyn, *Na zegarek ciekący*

Ten piasek we szkle, co jako na wieży
Znacząc godziny, nie przestając bieży,
Był kiedyś Tyrsis, którego wesoły
Wzrok Jagny spalił w piaszczyste popioły.
Świadczy i teraz piasek niestateczny,
Że kto się kocha, ma niepokój wieczny.

Objaśnienia: *zegarek ciekący* – tu: klepsydra, zegar piaskowy; *jako na wieży* – jak zegar na wieży; *bieży* – biegnie, upływa; *Tyrsis, Jagna* – imiona kochanków; *niestateczny* – niespokojny, ciągle w ruchu.

Jan Andrzej Morsztyn, *Na zegarek ciekący* (całość); tekst według wydania w serwisie wolnelektury.pl (domena publiczna).

8.1. (0–1) Wyjaśnij, na czym polega koncept, na którym Morsztyn zbudował ten wiersz.

Zadanie 9. (0–2) Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

Adam Mickiewicz, *Droga nad przepaścią w Czufut-Kale*

MIRZA

Zmów pacierz, opuść wodze, odwróć na bok lica,
Tu jeździec końskim nogom swój rozum powierza;
Dzielny koń! patrz, jak staje, głąb okiem rozmierza,
Uklęka, brzeg wiszaru kopytem pochwyca,

I zawisnął. — Tam nie patrz! tam spadła źrenica,
Jak w studni Al-Kahiru o dno nie uderza.
I ręką tam nie wskazuj — nie masz u rąk pierza;
I myśli tam nie puszczaj, bo myśl, jak kotwica

Z łodzi drobnéj ciśniona, w niezmierność głębiny
Piorunem spadnie, morza do dna nie przewierci,
I łódź z sobą przechyli w otchłanie chaosu.

PIELGRZYM

Mirzo! a ja spojrzałem! Przez świata szczeliny
Tam widziałem… com widział, opowiém — po śmierci,
Bo w żyjących języku nie ma na to głosu.

Objaśnienia: *Czufut-Kale* – opuszczone miasto-twierdza na skale na Krymie; *Mirza* – tatarski szlachcic, tu: przewodnik podróżnego; *lica* – twarz; *wiszar* – urwisko; *tam spadła źrenica* – tam ginie wzrok; *studnia Al-Kahiru* – bardzo głęboka studnia w Kairze; *ciśniona* – rzucona.

Adam Mickiewicz, *Droga nad przepaścią w Czufut-Kale* (z cyklu *Sonety krymskie*, całość); tekst według wydania w serwisie wolnelektury.pl; é – dawna litera, czytaj jak e (domena publiczna).

Podgląd • Pierwsza Ławka

9.1. (0–1) Porównaj postawy Mirzy i Pielgrzyma wobec przepaści.

9.2. (0–1) Wyjaśnij, dlaczego Pielgrzym mówi, że opowie, co widział, dopiero „po śmierci”. Odwołaj się do romantycznego sposobu poznawania świata.

Zadanie 10. (0–2) Zapoznaj się z opisem plakatu i wykonaj zadanie.

Plakat do *Zbrodni i kary* – opis

Plakat do przedstawienia teatralnego według *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego (projekt przygotowany do arkusza). Tło jest brudnożółte, jak odrapana ściana starej kamienicy. Przez cały plakat pnie się w górę wąska, stroma klatka schodowa; na jej szczycie widać drzwi ciasnej izdebki pod dachem, niewiele większej od szafy.

Na środku stoi chuda, zgarbiona postać młodego mężczyzny w zniszczonym płaszczu. Cień, który rzuca na schody, ma kształt siekiery. Z prawej strony, na tle zakratowanego okna, widać drobną dłoń kobiety, która podaje mężczyźnie mały drewniany krzyżyk. W prawym górnym rogu przez ciemne chmury przebija się wąski pas jasnego światła. Litery tytułu są nierówne, jakby pisała je drżąca ręka.

Opis fikcyjnego plakatu teatralnego przygotowany na potrzeby arkusza.

10.1. (0–2) Wybierz dwa elementy opisanego plakatu i wyjaśnij ich sens w kontekście problematyki *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 13. (0–2) Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

Julian Tuwim, *„Mort homme”*

(W ogniu)
— Słuchaj! Czy ty nie słyszysz?
Krzyczę wszak, krzyczę do ciebie!
Dlaczego śmiejesz się głupio?
Dlaczego nie odpowiadasz?
Och, huk — huk — huk — huk!…
Słuchaj, zemdlała ręka,
Trzasnęło… tu… koło mnie…
Och, głupi — dlaczego padasz?!
Nie trzymaj! Jezu! Puść!
Ja nie chcę! Nie chcę! Nie mogę!
Nie czepiaj się moich nóg!
W gardle mi zaschło! Nie mogę!
Czego wskazujesz na nogę?
Nic nie wiem… a! ręką o gwoździ!!
Dlaczego tak trzeszczy w głowie?
Dlaczego ty na mnie wisisz?!
Ty podły, podły, puść!
Po pysku będę walił!
A!! Patrz! Ten się spalił!
(Huk — huk — huk —!)
Słuchaj! Ja krzyczę! Krzyczę!
Czy — ty — nie — sły — szysz — ?!

Objaśnienia: *Mort homme* (franc. „martwy człowiek”) – Le Mort Homme, wzgórze pod Verdun we Francji, gdzie w 1916 r. toczyły się jedne z najcięższych walk I wojny światowej; *wszak* – przecież.

Julian Tuwim, *„Mort homme”* (całość, z tomu *Czyhanie na Boga*, 1918); tekst według wydania w serwisie wolnelektury.pl (domena publiczna).

13.1. (0–1) Kim jest osoba mówiąca w wierszu? Zaznacz właściwą odpowiedź, wybraną spośród podanych A–D.

A. Poetą, który po latach wspomina wojnę z bezpiecznej odległości.

B. Korespondentem, który relacjonuje bitwę czytelnikom gazety.

C. Dowódcą, który ze sztabu spokojnie wydaje rozkazy żołnierzom.

D. Żołnierzem w ogniu walki, który krzyczy do rannego lub zabitego towarzysza.

13.2. (0–1) Wyjaśnij, jak kształt wypowiedzi w wierszu oddaje doświadczenie wojny. Podaj dwa przykłady z tekstu.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Arkusz 2. Wypracowanie

Lista lektur obowiązkowych, do których można się odwołać w wypracowaniu.

Lista lektur obowiązkowych

Lektury zgodne z podstawą programową z 2024 r. – zakres podstawowy: Biblia, w tym fragmenty Księgi Rodzaju, Księgi Hioba, Księgi Koheleta, Księgi Psalmów, Apokalipsy św. Jana; Jan Parandowski, *Mitologia*, cz. I Grecja; Homer, *Iliada* (fragmenty); Sofokles, *Antygona*; *Lament świętokrzyski* (fragmenty); *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* (fragmenty); *Pieśń o Rolandzie* (fragmenty); William Szekspir, *Makbet*; Molier, *Skąpiec*; Ignacy Krasicki, wybrana satyra; Adam Mickiewicz, wybrane ballady, w tym *Romantyczność*, *Dziady* cz. III; Bolesław Prus, *Lalka*; Henryk Sienkiewicz, *Potop* (fragmenty); Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*; Stanisław Wyspiański, *Wesele*; Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (fragmenty); Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*; Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty); Tadeusz Borowski, *Proszę państwa do gazu*; Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat* (fragmenty); Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*; Albert Camus, *Dżuma*; George Orwell, *Rok 1984*; Sławomir Mrożek, *Tango*; Marek Nowakowski, *Górą „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*); Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*); Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*); Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty). Ponadto z zakresu szkoły podstawowej: Ignacy Krasicki, bajki; Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, *Pan Tadeusz* (księgi: I, II, IV, X, XI, XII); Aleksander Fredro, *Zemsta*; Juliusz Słowacki, *Balladyna*.

Zakres rozszerzony (dodatkowo): Homer, *Odyseja* (fragmenty); Dante Alighieri, *Boska Komedia* (fragmenty); Jan Kochanowski, *Treny* (jako cykl poetycki); William Szekspir, *Hamlet*; Juliusz Słowacki, *Kordian*; realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot*, lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*); Franz Kafka, *Proces* (fragmenty); Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*; Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*; Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*; Tadeusz Konwicki, *Mała Apokalipsa*; Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*; Sławomir Mrożek, wybrane opowiadanie; wybrany esej Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Zbigniewa Herberta.

Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową z 2018 r.), do których również można się odwołać w wypracowaniu – zakres podstawowy: *Legenda o św. Aleksym* (fragmenty); *Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu* (fragmenty); Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty); Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*; Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty); Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty); William Szekspir, *Romeo i Julia*; Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*; Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska Komedia*; Bolesław Prus, *Z legend dawnego Egiptu*; Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*; Stefan Żeromski, *Rozdzióbią nas kruki, wrony…*; Tadeusz Borowski, *Ludzie, którzy szli*; Józef Mackiewicz, *Droga donikąd* (fragmenty); Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym* (wybrane opowiadanie); Jacek Dukaj, *Katedra*; Antoni Libera, *Madame*; ponadto z zakresu szkoły podstawowej: Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*. **Zakres rozszerzony:** Arystoteles, *Poetyka*, *Retoryka* (fragmenty); Platon, *Państwo* (fragmenty); Arystofanes, *Chmury*; Wergiliusz, *Eneida* (fragmenty); św. Augustyn, *Wyznania* (fragmenty); św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna* (fragmenty); François Rabelais, *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty); Michel de Montaigne, *Próby* (fragmenty); Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*; Stanisław Wyspiański, *Noc listopadowa*; Jorge Luis Borges, wybrane opowiadanie.

Lista według podstawy programowej (Dz.U. 2024 poz. 1019) w układzie stosowanym w arkuszach CKE 2025–2026

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Matura 2027 z języka polskiego – poziom podstawowy, arkusz próbny 4 z zasadami oceniania i powtórką

Podgląd pokazał 9 z 29 stron. Pełna wersja: 29 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Oryginalny arkusz próbny matury z polskiego na poziomie podstawowym w formule 2027: 240 minut, 60 punktów, 16 zadań.
- Arkusz 1: test „Język polski w użyciu" (dwa teksty nieliterackie, notatka syntetyzująca, 10 pkt) i test historycznoliteracki (fragmenty lektur, tekst ikoniczny, 15 pkt).
- Arkusz 2: wypracowanie – dwa tematy do wyboru (35 pkt, co najmniej 300 wyrazów).
- Arkusz zawiera listę lektur obowiązkowych w układzie z arkuszy CKE 2025–2026 (także lektury z podstawy 2018, do których wolno się odwołać w wypracowaniu).
- Na końcu: klucz do zadań zamkniętych, zasady oceniania zadań otwartych z przykładowymi odpowiedziami oraz pełne kryteria oceniania wypracowania (35 pkt) z wariantem dla ucznia z dy
- Osobny plik „Lektury obowiązkowe w pigułce – bank argumentów" (6 stron, PDF i DOCX): najważniejsze pojęcia, lektury i konteksty w tabelach, wzorcowe odpowiedzi, najczęstsze błędy i
- Matura 2027 z języka polskiego: poziom podstawowy 4 maja 2027 r.
- (240 minut, 60 pkt: „Język polski w użyciu" 10 pkt, test historycznoliteracki 15 pkt, wypracowanie 35 pkt, min.
- 300 wyrazów), poziom rozszerzony 20 maja 2027 r.
- (210 minut, 35 pkt – wypracowanie, min.
- 400 wyrazów) – według informatora CKE i komunikatu o harmonogramie z 20.08.2026.
- Arkusz ma 29 stron A4 w PDF i DOCX.
- To oryginalny arkusz, a nie kopia zadań CKE.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/matura-2027-jezyk-polski-podstawowa-arkusz-probny-4